

Мария Петровна Мохначевская – Марта - Мария

Ийэлэр күннэрэ

Ийэлэр күннэрэ элбээтэ,
Ийэкэ үөрүүтэ үксээтэ.
Ийэни үрдүктүк чиэстиллэр,
Тангара онгостон үнгэллэр.

Сааһырбыт “оҕолор” ахталлар,
Ийэни күндүтүк саныылар.
Иһирэх иэйиини кэмигэр
Тиэрпэтэх эбиттэр кинилэр.

Билигин саас ылан, дьэ өйдөөн:
“Ийэкээ, бырастыы,- дэһэллэр,-
Эн баар дуу буолларгын, оо, өйөөн
Бүөбөйдүө этибит”,- этэллэр.

Онтон дьэ, күн бүгүн бэйэбит
Кэхтибэт күннэрбит киэһэрбит.
Күммүтүн таһаарар иэйиит-
Оҕолоох буоламмыт үөрэбит.

Олоххо бу курдук күннэтэ
Буоллун дуу ийэлэр күннэрэ,
Түбүктээх олобун чэпчэтэн,
Быыс булан истинник кэпсэтэн...

Ийэкэм

Ийэкэм кырдыбыт кэмнэрин
Ардыгар мин санаан кэлэбин,
Оџотук майгыга түспүтүн,
Ону мин сороџор сөџөрбүн.

Мэлдытин былаатын баанарын,
Аастыйбыт сүүмэџин симэрин,
Туох эрэ сонуну истээри
Кинини батыһа сылдыарын.

Былыргы олоџун барытын
Биэс тарбах курдук дьэ, өйдүүрүн,
Ол ону биэс уонна кэпсиирин,
Хал гынан салгыта сыһарын.

Аччыгый ыарыһах кыһыгар
Сүрэџэ бүтэйдии ыалдыара,
Итэџэс буолбутун аһынар
Санааџа эмтэрэ сылдыара.

Билигин мин ийэм сааһыгар
Сыллата чугаһаан иһэбин,
Ийэбин батыахтаах дьылџабар
Мин салла саныыбын, тийиэхпин.

Ийэкэм “биэһэннээх” кэпсээнин
Дьэ, кэлэн, өйдөөммүн иэйэбин,
Аахайбат өйдөбүл турукпун
“Туруоран” ыйытыах курдукпун.

Сааһыран бараммын өйдүүбүн
Ийэкэм кырдыбыт мөссүөнүн,
Хаалларбыт өйдөбүл үтүөтүн,
Хам- хаадьаа ахтыллар күндүтүн...

Ийэ буолуу

Оҕо төрүүр кэмэ кэллэбинэ,
Ыксал-тиэтэл ыы муннуга астабына,
Ыарыы буолан курдат кууһан ыллабына,
Курдуур талыы иэтэн- туотан киирдэбинэ,

Таптал, таптал ханна барда диэйэбит-
Оҕо буолан дьэ, бу төрөөн эрдэххит.
Олус наһаа уолуһуйар буолуманг,
Куттал тыынын сөрүү тутан тардыманг.

Былыргы дьахтар тулуурун кэпсииллэрэ,
Уу баһа барбыт аата, төннөрүгэр,
Эбэтэр оттуу сылдьар кэмигэр
Оҕо төрөтөн, көтөҕөн кэлэр дииллэрэ.

Оҕо бэйэтэ кэлэр суолун тэлэригэр,
Эмиэ тэнгэ ыалдьар дииллэр, айаныгар.
Ол иһин төрөөн тахсаат бэбээрэр,
Харабын быһа симэр күн сырдыгар.

Ийэ буолуу этиллибэт истинг истинг иэйии,
Баарын билэн кистии- үөрэ кэтэһии.
Күүппүт оҕонг күн сиригэр кэлэрэ,
Утум буолан удьуор ууһаан иһэрэ.

Ыраас, ыраас таптал ньуолах суутугар
Аанһал буолан кыһыл оҕо сууланар.
Сылтан сылга олох дохсун атыгар
Ахсым айан, оҕо ситэн улаатар...